Πολωνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα, δομικό πλαίσιο και τρέχουσες προκλήσεις

Olga Wysłowska
Σχολή Παιδαγωγικής, Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας

Αθήνα, Νοέμβριος 2018

Δομή της Παρουσίασης

1. Πλαίσιο -> Πολωνία (ιστορικό, πολιτικό, γεωγραφικό, δημογραφικό και κοινωνικό υπόβαθρο)

2. Πολωνικά Εκπαιδευτικό σύστημα
-> Δομή
-> Κανονισμοί διοίκησης (επίβλεψη του συστήματος · νομική καθοδήγηση)
-> Κύριοι στόχοι (πρόγραμμα σπουδών και ωρολόγιο πρόγραμμα)
-> Εκπαιδευτικοί (εκπ/ση, κατάρτιση μελλοντικών εκπ/κών, ανάγκες και διαθεσιμότητα εκπαίδευσης),

3. Τρέχουσες προκλήσεις

Πολωνία

-> ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο

1795 - 1918 -> Η Πολωνία δεν υφίσταται στους Ευρωπαϊκούς χάρτες

1918 - 1939 -> εσωτερικές αναταράξεις, θέσπιση εθνικής δομής της κυβέρνησης

1939 - 1945 -> Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Η Ρωσία και η Γερμανία επιτίθενται στην Πολωνία

1945 -1989 -> Σοβιετική κυριαρχία και κουμμουνιστικό καθεστώς (Η Πολωνία δεν είναι κυρίαρχο κράτος)

1997 ->θέσπιση του Συντάγματος της Πολωνίας

1999 -> Η Πολωνία γίνεται μέλος του ΝΑΤΟ

2004 -> Η Πολωνία γίνεται μέλος της ΕΕ

11.11.2018 ->Η 100η επέτειος της αποκατάστασης της κυριαρχίας της Πολωνίας από τις γερμανικές, αυστριακές και ρωσικές αυτοκρατορίες

Πολωνία
-> γεωγραφικό πλαίσιο

Τοποθεσία
Κεντρική Ευρώπη

Πρωτεύουσα
Βαρσοβία

Γειτονικές χώρες:
Γερμανία, Τσεχία, Σλοβακία
Ουκρανία, Λευκορωσία,
Λιθουανία, Ρωσία

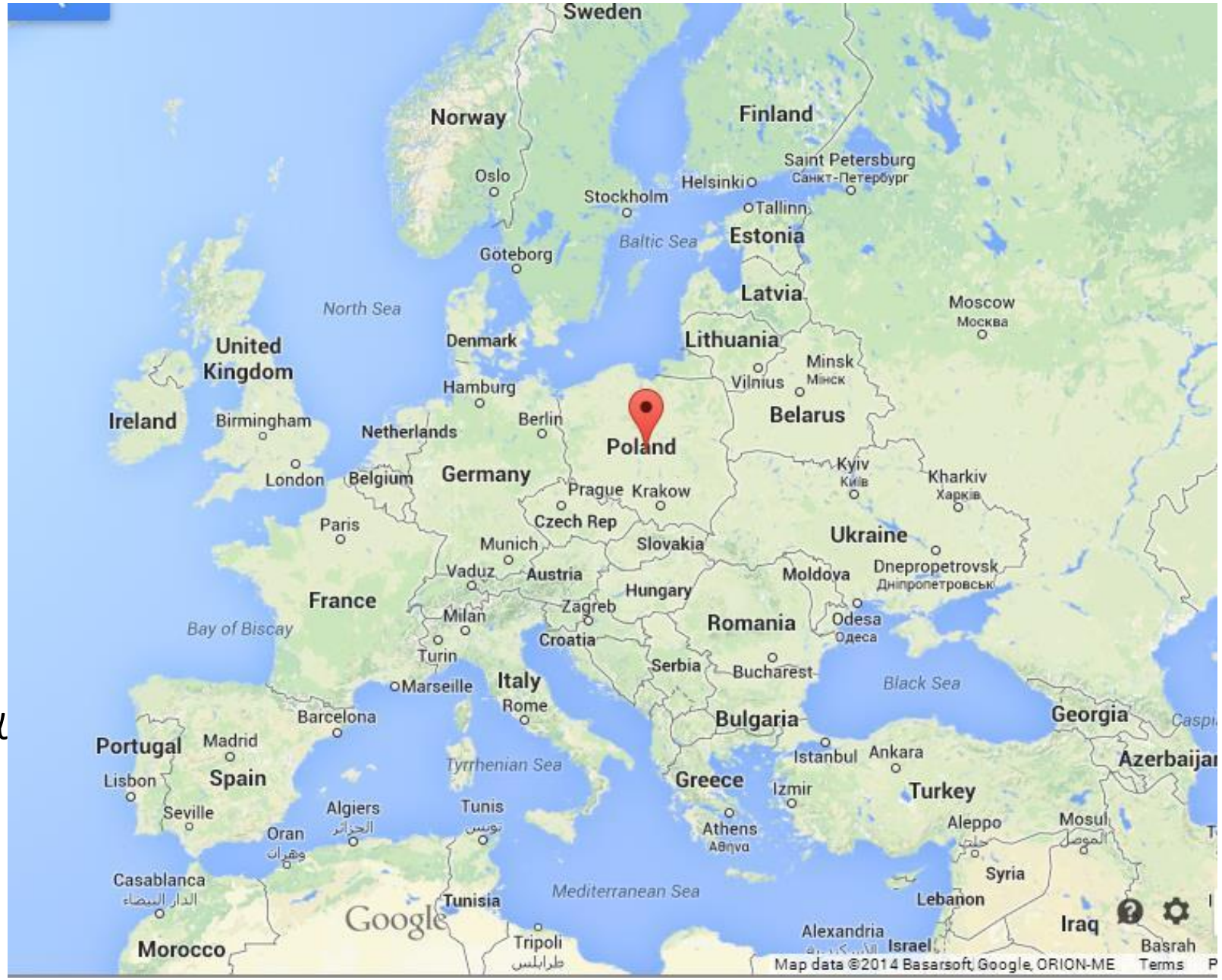

Πολωνία

-> οικονομία

Νόμισμα: Πολωνικό zloty

Κατώτατος μισθός: περίπου 500 ευρώ (μετά φόρου περίπου 380 ευρώ); κερδίζει ~15% των εργαζομένων

Μέσος μισθός: περίπου 1125 ευρώ (μετά φόρου περίπου 800 ευρώ);κερδίζει ~35% των εργαζομένων

Ποσοστό ανεργίας: 3.4 % (Αύγουστος 2018); με μειωτική τάση

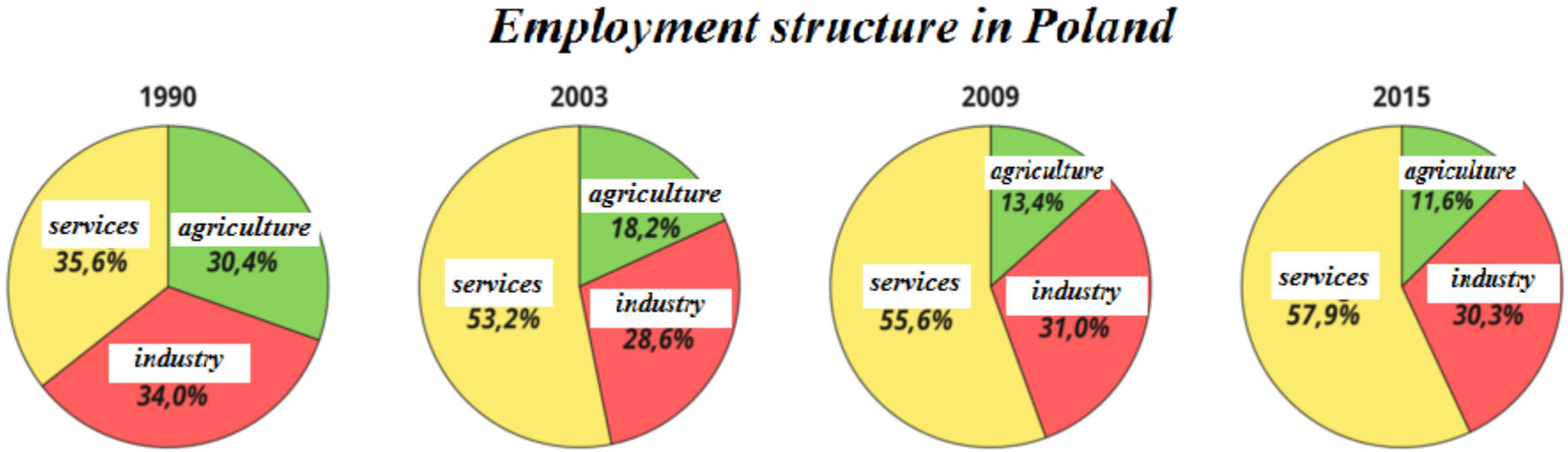

Ο δημόσιος τομέας αυτή τη στιγμή παράγει περίπου 25% του ΑΕΠ

Βασικοί εμπορικοί εταίροι: Γερμανία και Ρωσία

Πηγή: http://abrelaks2.blogspot.com/2018/03/materiay-do-lekcji-struktura.html

Εκπαιδευτικές Διαδρομές

-> Πρώιμη παιδική ηλικία και φροντίδα,

- Περιορισμένη πρόσβαση
- Νόμιμο δικαίωμα
- Υποχρεωτική εκπαίδευση

Ρυθμιστικό νομοθετικό πλαίσιο

Παιδική φροντίδα/προσχολική αγωγή μέχρι την ηλικία των 3 ετών, Νόμος της 4ης Φεβρουαρίου 2011
-> εθνικό νομικό πλαίσιο που οριοθετεί το έργο των παιδικών σταθμών, του παιδαγωγικού προσωπικού

Χάρτα των δασκάλων της 26ης Ιανουαρίου 1982
-> εθνικό νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών (επαγγελματίες που εργάζονται σε νηπιαγωγεία και σχολεία)

Εκπαιδευτικός νόμος της 7ης Σεπτεμβρίου 1991
-> εθνικό νομικό πλαίσιο που οριοθετεί την λειτουργία όλων των τύπων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων (π.χ. χρηματοδότηση, εποπτεία, λειτουργία, διδακτικό πρόγραμμα)

Προηγούμενο εκπαιδευτικό σύστημα

Είδη Παροχών	Ηλικία	Αναλογία	Μέγεθος Ομάδας	Οργάνωση δουλειάς
Βρεφονηπιακός Σταθμός (creche)	20 εβδομάδων – 3 χρονών	0-1 χρονών 1:5 1-3 χρονών 1:8	Χωρίς όριο	Δίκτυο δημοσίων δομών Μέχρι 12 ώρες λειτουργίας ανά ημέρα
Παιδικός σταθμός	1 – 3 χρονών	1:8	Μεγ 30 ανά δομή	Συνήθως οι ιδιωτικοί πάροχοι δίνουν μέχρι 12 ώρες λειτουργίες την ημέρα
Μέριμνα ατομικής φροντίδας	**20 εβδομάδων – 3 χρονών**	0-1 **χρονών** 1:3 1-3 **χρονών** 1:5	Μεγ 5 ανά ομάδα	Συνδυασμός ενδοοικογενειακής και εξωοικογενειακής φροντίδας

- Ποσοστό παρακολούθησης: 2010 -> 2.6%; 2018 -> 13.1%
- **Μέσος χρόνος στη δομή**: 39.5 ώρες ανά εβδομάδα

Σκοποί και στόχοι

- Σε όλα τα επίπεδα του συστήματος οι ρυθμίσεις είναι να παρέχουν
-> φροντίδα, ανατροφή και εκπαίδευση
- Η πρόσβαση στο νηπιαγωγείο και στις σχολικές εγκαταστάσεις παρέχεται δωρεάν σε όλα τα παιδιά
- Οι υπηρεσίες πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις ατομικές αναπτυξιακές και τις τρέχουσες ανάγκες των μαθητών
- Οι ρυθμίσεις πρέπει να πλαισιώνουν τις υπηρεσίες τους σε συνεργασία με τους γονείς

Κατευθύνσεις προγράμματος σπουδών

Οδηγίες με βάση το εθνικό αναλυτικό πρόγραμμα
(σε κάθε στάδιο της εκπαίδευσης και στον τομέα της ανάπτυξης)

↓

Πρόγραμμα - στρατηγική εφαρμογής
της κατευθυντήριας γραμμής του προγράμματος σπουδών

↓

Εκπαιδευτικά πακέτα (υλικά που εκπονούνται από εκπαιδευτικές εκδόσεις ή από συγγραφικά εκπαιδευτικά μαθήματα)

Νηπιαγωγείο / Έτος υποδοχής

Τύποι παροχών: νηπιαγωγεία, κέντρα νηπιαγωγείων, δημοτικά σχολεία (υποδοχή)

Χρόνος στη δομή: 25 ώρες την εβδομάδα (5 ώρες ημερησίως)

+ προαιρετικές ώρες φροντίδας / πρόσθετες δραστηριότητες (με επιπλέον κόστος)

Πρόγραμμα σπουδών: προσανατολισμένο στο αποτέλεσμα

Μέγεθος ομάδας: μέχρι 25 παιδιά

(στην ομάδα των 3 ετών υπάρχει βοηθός στο πρώτο τρίμηνο)

Τυπικό πρόγραμμα ημερών περιλαμβάνει: χρόνος κύκλου (προ-ακαδημαϊκές δραστηριότητες), 3 γεύματα, ελεύθερος χρόνος παιχνιδιού, τέχνη και βιοτεχνία / μουσική, υπαίθρια παιχνίδια, ύπνος

Νηπιαγωγείο / Έτος υποδοχής

Κριτήρια εγγραφής/επιλογής (εθνική ρύθμιση για τις δημόσιες δομές)

-> ένα παιδί από μια μεγάλη οικογένεια

-> ένα παιδί με αναπηρία

-> ένα παιδί του οποίου οι γονείς ή τα αδέρφια είναι άτομα με αναπηρία

-> ένα παιδί που αναθρέφει μόνο ένας γονέας

- > ένα παιδί που μεγάλωσε σε ανάδοχη οικογένεια.

Κάθε δήμος μπορεί να καθορίσει πρόσθετα κριτήρια που προκύπτουν από τις τοπικές ανάγκες.

Πρώτες τάξεις δημοτικού σχολείου (πρωτοσχολική εκπ/ση)

Τύπος παροχής: Δημοτικό Σχολείο

Διάρκεια: 3 έτη (Τάξεις 1-3)

Οργάνωση της εργασίας: ένας βασικός δάσκαλος. πιο συχνά μια τάξη, ολοκληρωμένη προσέγγιση μάθησης · μετά τη σχολική φροντίδα που διοργανώνεται στο σχολείο, περίπου 20 ώρες την εβδομάδα

Μέγεθος ομάδας: έως 27 μαθητές

Αποδοχή: Σύστημα ζωνών, διαθεσιμότητα θέσεων

Ανώτερες τάξεις δημοτικού σχολείου

Τύπος παροχής: Δημοτικό Σχολείο

Διάρκεια: 5 έτη (τάξεις 4-8)
Οργάνωση της εργασίας: διδασκόμενα μαθήματα από ειδικευμένους εκπαιδευτικούς (Πολωνικά, Ξένη γλώσσα x 2, Μαθηματικά, Πληροφορική, Αθλητισμός, Τέχνη & Τέχνη, Μουσική, Ιστορία, Τεχνική Εκπαίδευση, Βιολογία, Γεωγραφία, Χημεία, Φυσική, Κοινωνικές σπουδές). τις περισσότερες φορές διαφορετικές αίθουσες διδασκαλίας για κάθε μάθημα, από 24 έως 33 μαθήματα την εβδομάδα

Μέγεθος ομάδας: πάνω από 30 μαθητές

Αποδοχή: Σύστημα ζωνών, διαθεσιμότητα θέσεων

Β’βάθμια εκπ/ση - Επαγγελματικές Σχολές

Είδος παροχής: Γυμνάσιο/ Τεχνική σχολή

Διάρκεια: 4 έτη (γυμνάσιο) / 5 έτη (τεχνική σχολή)

Οργάνωση της εργασίας: γυμνάσια-> **διδασκόμενα μαθήματα από ειδικευμένους εκπαιδευτικούς** (Πολωνικά, ξένες γλώσσες x 2, Μαθηματικά, ΤΠ, Αθλητισμός, Τέχνες, Χειροτεχνία, Μουσική, Ιστορία, Τεχνική Εκπαίδευση, Βιολογία, Γεωγραφία, Χημεία. Από 23 έως 31 μαθήματα την εβδομάδα. Τεχνική σχολή-> σχεδιασμός που εκπονείται από το παιδαγωγικό συμβούλιο του σχολείου (συνδυασμός υποχρεωτικών μαθημάτων και πρακτικής κατάρτισης)

Β’βάθμια εκπ/ση - Επαγγελματικές Σχολές

Μέγεθος ομάδας:? (πάνω από 30 μαθητές)

Επιλογή/εγγραφή: Βάσει των αποτελεσμάτων **εξετάσεων** της 8ης τάξης / πρόσθετων κριτηρίων που καθορίζονται από το σχολείο / διαθεσιμότητα θέσεων

Τελική εξέταση: Εξέταση Matura (εθνικές εξετάσεις-> Πολωνικά, Μαθηματικά, Ξένη γλώσσα και επιλεγμένα μαθήματα) + στις τεχνικές σχολές εξειδικευμένες εξετάσεις (θεωρητικές και πρακτικές)

Κατώτερες επαγγελματικές σχολές

Είδος παροχής: Επαγγελματική σχολή εραστών / Βιομηχανία

Διάρκεια: 3 χρόνια

Οργάνωση εργασίας: διδασκόμενα μαθήματα από ειδικευμένους εκπαιδευτικούς (Πολωνικά, ξένη γλώσσα, Μαθηματικά, ΤΠ, Αθλητισμός, Ιστορία, Τεχνική Εκπαίδευση, Βιολογία, Γεωγραφία, Κοινωνικές σπουδές). από 12 έως 14 μαθήματα την εβδομάδα + από 12-14 μαθήματα πρακτικών δεξιοτήτων

Αποδοχές: Βάσει των αποτελεσμάτων **εξετάσεων** της 8ης τάξης / πρόσθετων κριτηρίων που καθορίζονται από το σχολείο / διαθεσιμότητα θέσεων

Τελική εξέταση: Εξέταση Matura (εθνικές εξετάσεις-> Πολωνικά, Μαθηματικά, Ξένη γλώσσα και επιλεγμένα μαθήματα) + στις εξετάσεις τεχνικών σχολών (θεωρητικές και πρακτικές)

Τυπικά προσόντα υποψηφίων εκπ/κών

Είδος Παροχής	Απαιτήσεις προσόντων
Βρεφικός σταθμός, Κέντρος Ημερήσιας Φροντίδας, Μέριμνα ατομικής φροντίδας	• Ειδικευμένος: νοσοκόμος, μαία, νταντά, δάσκαλος νηπιαγωγείου, δάσκαλος δημοτικού, κοινωνικο-εκπαιδευτικός παιδαγωγός • Ένα πρόσωπο που έχει τουλάχιστον το δίπλωμα μέσης εκπαίδευσης και δύο χρόνια εμπειρίας εργάζεται με παιδιά μέχρι την ηλικία των τριών ετών • Πρόσωπο που έχει τουλάχιστον δίπλωμα μέσης εκπαίδευσης και έχει ολοκληρώσει 280 ώρες εκπαίδευσης (τουλάχιστον 80 ώρες εργασίας υπό την επίβλεψη εξειδικευμένου φροντιστή).
Νηπιαγωγείο	Νηπιαγωγός; Νηπιαγωγείο και δάσκαλος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Πρώτες Δημοτικού Σχολείου	Δάσκαλος δημοτικού Σχολείου, Νηπιαγωγείο και δάσκαλος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Ανώτερες Τάξεις Δημοτικού Σχολείου	Ειδικός (για παράδειγμα βιολόγος) με παιδαγωγική κατάρτιση
Γυμνάσιο / Τεχνική σχολή / επαγγελματική σχολή	

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση-> γενικό πλαίσιο

- Δεν υπάρχουν κανονισμοί σε εθνικό επίπεδο σχετικά με την ανάγκη ή τη χρηματοδότηση της επαγγελματικής εξέλιξης των ατόμων που παρέχουν φροντίδα

- Δεν υπάρχουν κανονισμοί που να καθορίζουν την ποσότητα της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης στην οποία πρέπει να εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί, αν και η προσέγγιση της δια βίου μάθησης, και η ανάγκη για βελτίωση των δεξιοτήτων και των ενημερωτικών γνώσεων αναφέρονται σε κανονισμούς σχετικά με αυτό το επάγγελμα

- Η συμμετοχή στην ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση είναι απαραίτητη για τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να προωθηθούν

Ενδουπηρεσιακή Κατάρτιση -> χρηματοδότηση κατάρτισης

<u>Δημόσιους φορείς</u>

Ο Χάρτης των Δασκάλων της 26ης Ιανουαρίου 1982 καθορίζει τους ελάχιστους πόρους που διατίθενται για την επαγγελματική ανάπτυξη των καθηγητών.

- Επίπεδο του δήμου - χρηματοδότηση ισούται με 1% των προγραμματισμένων ετήσιων δαπανών που προορίζονται για τους μισθούς των εκπαιδευτικών. η κατανομή των μέσων πρέπει να γίνεται με την Ένωση Δασκάλων
- Επίπεδο περιφέρειας - χρηματοδότηση ίσου με 5.000 μισθούς -μέσου όρου εκπαιδευόμενου (χαμηλότερο επίπεδο επαγγελματικής εξέλιξης του δασκάλου), η κατανομή των μέσων βασίζεται στη ρύθμιση του Υπουργού Παιδείας
- Εθνικό επίπεδο - ο Υπουργός Παιδείας είναι υποχρεωμένος να παρέχει χρηματοδότηση ίσο με 5.000 μέσους μισθούς ασκούμενους. η κατανομή των μέσων βασίζεται στη ρύθμιση του Υπουργού Παιδείας

Εποπτεία των σχολικών πλαισίων

Εθνικό επίπεδο

-> Υπουργείο Παιδείας

επίπεδο Διοικ. περιφέρειας

-> **Γραφεία Εκπαίδευσης**

Επίπεδο δήμου

-> Τοπικές εποπτικές αρχές

Αξιολόγηση Ποιότητας

Πολωνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Νηπιαγωγεία
και Σχολεία

Κέντρο Εκπαίδευσης Ανάπτυξης

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας

Ψυχο-Παιδαγωγικά Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Εκπαιδευτικά ιδρύματα που υποστηρίζουν τη λειτουργία σχολείων και νηπιαγωγείων

Κέντρο για την Ανάπτυξη της Εκπαίδευσης -> θεσμός που αναλαμβάνει και υλοποιεί δραστηριότητες για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σύμφωνα με την κρατική εκπαιδευτική πολιτική.

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας -> το ίδρυμα που διεξάγει διεπιστημονική έρευνα σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος στην Πολωνία. το Ινστιτούτο συμμετέχει σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα, εκπονεί εκθέσεις, γνωμοδοτήσεις εμπειρογνωμόνων και εκτελεί συμβουλευτικές λειτουργίες.

Ψυχο-Παιδαγωγικά Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης -> τοπικές δομές, υπεύθυνες για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενεργειών που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, για παράδειγμα με τη διάγνωση παιδιών και εφήβων, άμεση ψυχολογική και παιδαγωγική βοήθεια για παιδιά, εφήβους και γονείς, προληπτικές ενέργειες.

Κυριότερες Προκλήσεις

Συχνή αλλαγή κανονισμού:

- Αλλαγή προγραμμάτων σπουδών
- Αλλαγή της δομής του συστήματος
- Αλλαγή των προσόντων των υποψηφιων εκπαιδευτικών
- Αλλαγή των κανόνων εξέτασης
- Αλλαγή των απαιτήσεων για ιδιωτική πρόνοια
- Αλλαγή του συστήματος χρηματοδότησης

Κυριότερες Προκλήσεις

Υψηλά ποσοστά αλλαγής του προσωπικού

- Πάγωμα μισθών
- Πτώση του πληθυσμού
- Εσωτερική μετανάστευση του πληθυσμού
- Αύξηση ελάχιστων απαιτήσεων μεγέθους ομάδας

Κυριότερες Προκλήσεις

Αντιλήψεις του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού

- Σχέσεις γονέων-εκπαιδευτικού προσωπικού
- Χαμηλό κύρος επαγγέλματος εκπαιδευτικού
- Χαμηλό επίπεδο προσόντων των μελλοντικών εκπαιδευτικών

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!